

Lɛl eke wɛl awɛ Ebre eyɛ

Ów ek'it eke wɛl k'uw any

Egɛ a eke kok lel na a, egɛm ɛwm sos nin. Gbɛkɔ ow el egɛ nyam eke b'ɛbr Grɛk sɛnyn sɛnyn. Ɛtɛ emɛny l'uw Nyam Lɛl ɛm ec'ów a lele Jwifel ec'ol ab ɛm ec'ów ab ab any yeji sɛnyn sɛnyn. Ow ibn eke wɛl oc Ebre e lel na ɛlu Pɔl e silel eke nɔn ab ɛm. K'aw ke ow ɛl Apolɔs eke kok Ɛs Kɔtɔkɔ e juma Pɔl ab a, k'el lel na e nɔn ɛs (ɛkn Ob Kok 18.24-28, 1 Korent 3.5-9; 4.1-2).

Egɛ a nɔn lel na am dad Ebre eyɛ a ek'itɛn erm ɛm el Krist eci, ke wɛl am ijr gbɛ a eke k'inym es kikri ɔmn ɛm. N'am dad wɛl eke batɛ wɛl igɛ ɔmn na eke wɛl ɔny Jesu ɛm a ɛlu es, im am us Jwifel ec'ol a jam, wɛl k'ow ɛɛnm ob ap kaka, aɛke Jesu Krist ɛm eci sel ɛɛn a eke wɛl ɔb ow e kokoba a anake el sel ɛɛn tasi a.

Lɛl ab ɛm ec'ów a ɔɔc sakp yony: krɛkre ɛm a (nuɛ 1.4 toɛ nuɛ 10.18) am yegm ey eke Jesu agb nɔnɔ akm afr erm ɛsɛl. L'agb nɔnɔ l'akm Mois lele sinm sig ab ɛm ec'egb waw ɛsɛl egbɛl ab ab. Jesu anake el ey ec'egb waw ɛs ligbɛl Nyam ec'any af a. N'anɛ ɛsɛ Melkisedek ek'el ɛb ebu lele egb waw ɛs ab Abraham lɛgɛ ɛm ab af. Jesu ocr in sosi kokr egb waw ɛtɛ ɛb ey e sikpl a fɛɛ. Lɛgɛ sig ab ɛm e segb waw eke wɛl bi kok a, k'ɔtum tɛtɛɛm ey e sikpl ab es.

Yony ɛm a (nuɛ 10.19 toɛ 13.17 ɛm a), n'am atr Ebre eyɛ a sos es eke k'ɔny erm susu ɔmn ɛm, ɛsɛ eɛl eke lɛgɛ sig ɛm ec'ɔmn ɛsɛl a ek'eb any a kok ab af.

L'uwar in e lel a ɔwrɔ ɛdɛ ɛm lele ɛsɛɛn ɛm ab.

Nyam ɛcr Jim ɛm dad ey odad

1 Lɛgɛ sig ɛm a, Nyam ɛcr **kokoba** ɔb ɛsɛl ɛm dad ey lagɛl odad, ɛtɛ li dad wɛl odad a sakp nɔnɔ lel akunda ɛɛn ɛɛn ɛm ab. ²Kɔ sica, sɛgɛ na ek'el sɛgɛ es abal el ab ɛm, Nyam ɛcr Jim ɛm dad ey odad. Jim na ɛm l'ɛcr li kok afr lele wus ab, ɛtɛ in ɔɔ anake Nyam sɔsum oc'r eke li k'el ob a fɛɛ ec'aja ij ɛs a. ³Iy na b'ɛlu in ec'anygbɛl e jejn a ɔkm, ɛtɛ l'el ow ec'ɛs otarir kɛɛn, ɛtɛ in ec'odad ebl ec'abusu a ucu wus lel ob fɛɛ ab ɔny es. Li yɔyɔg agɛ e sikpl ab es, ɛtɛ n'im li sig ɛs afr Nyam ek'ɔny abusu ob fɛɛ af a e lidr abu af.

Nyam ec'Iy a ɔny any akm afr erm ɛsɛl

⁴Iy na ɔny any nɔnɔ akm **afr** erm ɛsɛl. Ɛɛ, ow ɛru es kpata, aɛke Nyam ɔɛn aja nin ek'ɔny any nɔnɔ akm afr erm ɛsɛl ec'a. ⁵Tasi ɛm a, lɛgɛ kaka Nyam dadm afr erm ɛs kaka ɛsmɛ:

Ŋ el em ec'Iy,
yɛfɛnyɲa, em m'ew'ŋ.

Etɲ emɛny, li dadm afr erm ɛs kaka yɛji l'ɛsmɛ:

Em, mi b'ow m'el ɛs,
ɛtɲ in, li b'ow l'el em ec'Iy.†

6 Gbɛkɔ, lɛgɲ a eke n'ɔɲ in e yɛfl Iy a ow wus na af a, li dad nine:

Nyam ec'afr erm ɛsel a pupukpaɲ it eke k'igɲ'n nuɲ.†

7 Kin low yec'ɛke li dad afr erm ɛsel e lís:

ŋ el ɛgɲ a ek'ɔɲ ke afr erm ɛsel itɲn anɲ ɛsɛ lef af,
ke ŋ e juma kok ɛsel bi kok ŋ e low ɛsɛ al e b'iri ab af a.†

8 Kɔ Nyam dad Jim e lís nine:

ŋ el Nyam ɛtɲ ŋ ec'ɛb ebu ec'atufu lɛkɲn a anɲ sɛgɲ fɛɲ.
Ŋ e kpama ab ab, am nyimɲ ŋ ec'agɲ a low nɛnyembri nyam
em,

9 b'erur low nɛnyembri nyam ɛtɲ b'ifn low ŋuɲ.

Na sosiɛm Nyam, ŋ e Nyam sɔsum oc'ŋ awlɲɛl ab em
eke k'el in eci, ɛtɲ l'ɛtm sos em iɲn e mun l'ok'ŋ nuɲ.†

10 Emɛny Nyam dad nine:

ɛs Kɔtɔkɔ, nuɲ ɔb em a, ŋ anake kok wus a,
ɛtɲ afr el ob eke ŋ e sabu a ol.

11 Ów amua fɛɲ b'ow irm,

kɔ ŋ, b'ow anɲ sɛgɲ fɛɲ.
Afr lele wus ab b'ow ɛni ɛsɛ mob sus em sig af,

12 b'ow ɔny ar el es ɛsɛ gbɛd af,

ɛɛ, -li b'ow -l'itɲn any ɛsɛ mob sus em af.
Gbɛkɔ ŋ, b'anɲ sɛgɲ fɛɲ ŋ ec'elɛl a ɛɛ,
ɛtɲ ŋ ec'owr anɲ a úwrm.†

13 Lɛgɲ kaka Nyam dadm afr erm ɛs kaka ɛsmɛ:

Ów sig es em e lidr abu af,
toɲ bake m'ót ŋ ec'ɛfnu m'ok ŋ ec'akr ew a.†

14 Tasi em a, afr erm ɛsel bla -l'el ee? -L'el abɲ ek'ɔny juma ɛɲɲ ɛɲɲ,
ke Nyam b'erm im ɛlum agɲ a eke k'ij sel ek'ɔnym uwr ec'aja a abu.

Sel ɛɲn a eke wel dad ow e low a ɔny any nɔnɔ

2 ¹Low na sosiɛm a, ow it eke si k'oc erm s'ew sodad eke s'iri ab af;
eke ow elm ɛbɛn, si b'ow s'itir ejagb any. ²Nyam ɛcr **afr** erm ɛsel em
ɔɲ agɲ in ec'odad a, ɛtɲ l'ɛlu odad a e nawrɛ ek'el a ɔkm tasi.† Agɲ bɛb

† 1.5 Bèbmɲ Selu 2.7; 2 Samiɛl 7.14; 1 Ów e Wel Nɔn 17.13. † 1.6 Ol Ókn 32.43, Septant
em ec'odad eke wel oc. † 1.7 Selu 104.4, Septant em ec'odad eke wel oc. † 1.8-9 Selu
45.7-8. † 1.10-12 Selu 102.26-28, Septant em ec'odad eke wel oc. † 1.13 Selu 110.1.
† 2.2 Low na el ol a eke Sinayi lafɛny af, wel ɔɲ Israɛl eyɲ a.

egηm usrm'n sos, egηm eluam'n, etη el feη -n'ehη gbre a ek'it eke k'ehη el a. ³Sica ey, ayaf si b'ow s'aru gbre na s'egb es, eke si b'igη sel ehη ligbel na s'elu es ee? Sel ehη na, Es Kɔtɔkɔ anake ikη anym ɔb in ec'amani a. Etη agη a eke iri wel dad sel ehη na e low a, elu in e low nawre e l'el a ɔkm. ⁴Nyam in obi yeηm eke el e sodad a el nawre, meny ewr, ów egbel, lele sakrowa ehη ehη eke b'iti any ab em. Emeny Nyam yeηm eke ow el nawre Abη Lala ec'ob ap ehη ehη a eke li cɛc agη ese elel eke l'erur ab af ab em.

Jesu uw ey feη eci

⁵S'am dad wus eke k'ow a e low. Ow elm **afr** erm esel Nyam ɔɔm abusu eke k'ew wus na es. ⁶Tasi em a, ow eke wel b'ehη Nyam Lel em a el:

Kɔ agη bla -l'el eke k'ew el e low erm ee?

Bla -l'el eke ki kok el e lís owi ee?

⁷Ɛw el afr erm esel ec'ew leηη tɛl eci,

ɔη el anygbel lele sos usr ab ese es ew tufe af,

⁸ot ów a feη ew es el ec'akr ew, el ec'es ew ew.†

Nyam ɔη agη abusu ob ob feη af. L'egbm ob kaka es eke anm wel ec'abusu ab em. Gbɛkɔ yefenyina, s'am ekn tasi, agη k'onym abusu ob ob feη af. ⁹Kɔ bla anake ey yeηi s'am ekn ab ee? Jesu anη seηη beb afr erm esel ec'ew, kɔ sica, Nyam ɔη'n anygbel lele sos usr ab ese es ew e tufe af. Bla ec'ee? Anke l'ij gbre etη l'uw yeηi. Ow ɔη etη Nyam ec'erm mamn em, Jesu uw agη feη eci. ¹⁰Nyam anake kok wus a etη wus anη in eci. Kɔ l'erur ek'in ec'ey ab em e nɔkɔ ligbel k'anη in ec'anygbel a e low em. Etη ek'ow el Jesu ek'am ot im el sel ehη a ogη a, ow it eke Nyam k'oc gbre ijr em ɔη'n l'iy neny l'igη nuη.

¹¹Jesu b'ony agη feη e sikpl a oc el es lís. Etη ebɛn a, egη eke b'ayal agη a lele agη a eke wel ayal ab ab el feη b'ony egη Es nyam. Na sosisem ow ɔnym'n és eke li k'esη wel lisijimel. ¹²Tasi em a, Jesu dad Nyam nine:

Mi b'ow m'ɔb η e nin a ec'amani m'ok em lisijimel.

Dedeku ec'araηη, mi b'ow mi kɔklm'η.†

¹³Emeny Jesu cɛ, li dad nine:

Em, mi b'ow m'oc em ec'omn a nimum nimum m'elu Nyam em.

Emeny nine:

Kin em lele ey a eke Nyam ɔη'm ab ab.†

¹⁴Ey amua ɔny low nyam eke okr el af: -l'el agη ek'ony sos megl lele mebl ab. **Agn** ɔny abusu eke k'ibi el. Na sosisem, Jesu, in yeηi itηη el egη, yec'etη ke n'ony agn eci lɛc a l'oc es in obi eci luw ab em. ¹⁵Agη ek'anη ese madu af el ec'owr anη a nimum em, luw eci muru eke -n'onym a sosisem a, Jesu sɔg el in e luw ab em. ¹⁶Tasi em a, l'owm afr erm esel eci

† 2.8 Selu 8.5-7. † 2.12 Selu 22.23. † 2.13 Èkn Esayi 8.17, Septant em ec'odad eke wel oc.

abu elum eci, kɔ l'ow agɲ ek'el Abraham ec'alaw a ec'abu elum eci. ¹⁷Na sosisiem anake ow it eke li k'itɲɲ nimum nimum l'ot lisijimel lele lisijɔwɛl ab es, yec'ɛtɲ ke l'ɛl wɛl ec'**egb** waw ɛs ligbel, eke ɛrm mamɲ iy ɛm gbɔɲ ke el cɛcɛ Nyam e juma kok ab ɛm, ke b'ɛɲɲ agɲ e sikpl oc ap ec'abusu a. ¹⁸ɛtɲ eke Jesu in obi ij gbɛ ɛbm ɛkn ɛm a, l'ɔtu eke li k'atm agɲ a fɛɲ eke el yeji wɛl b'ɛbm ɛkn a abu.

Jesu ɛɲɲ anygbɛɲ akm Mois

3 ¹Agɲ lisijimel, Nyam ek'anɲ afr a ɛɲɲ ɔny eke k'eel in ec'agɲ lala; ow sosisiem, l'ɛɛr Jesu eke s'am ɛɲɲ s'eb ɛsɛ ɛɲɲ a eke Nyam ɛrm lele **egb** waw ɛs ligbel ab a. ²Lɛɲɲ sig ɛm a, eke Mois nyimɲ Nyam ec'agɲ a,† l'el cɛcɛ ow ec'any af ow e juma e kok ab ɛm. ɛben cɛ, ɛsɛ Mois af, Jesu el cɛcɛ Nyam eke abul il in e juma a ec'any af. ³Gbɛkɔ Jesu ɛbm eke k'ɛɲɲ anygbɛɲ akm Mois, ɛsɛ elɛl eke ɛɲɲ eke b'us ɛl a b'ɔny sos usr akm ɛl ab af. ⁴Tasi ɛm a, ɛl nyam nyam fɛɲ ɛɲɲ b'us gbɛkɔ ɛɲɲ a eke b'us fɛɲ a el Nyam. ⁵Lɛɲɲ sig ɛm a, Mois el cɛcɛ Nyam ec'agɲ a ec'araɲɲ. L'el juma kok ɛs eke wɛl abul Nyam e lɛɲɲ anym ɛm ec'ow a eke b'ow dad a e danɲu ij. ⁶Gbɛkɔ Krist el cɛcɛ, l'el **Iy** tasi a ɛtɲ n'anɲ Nyam ec'agɲ a e nuɲ af. In ec'agɲ a, ow ow el ɛy, gbɛkɔ ow it eke si k'ucu ɛy ec'ɔmn a, lele ntɔtɲ a ek'ɛy e low ɔmn a b'ɔɲ ɛy ab ab s'ɔny es.

S'ókr Nyam eci sel eb ab ɛm

⁷Na sosisiem, ɛsɛ elɛl eke Abɲ Lala am dad ab af:

Yefɛnyɲa, eke b'irir Nyam e lebl a,

⁸k'ɔturir ɔny ec'erm a, ɛsɛ lɛɲɲ sig ɛm ec'elɛl eke ɔny lagɲɛl kokr loj ab ɛm ab af.

-L'ɔbr'm any ɛtɲ -l'ɛbm'm -l'ɛkn.

⁹ɛɛ, lɛɲɲ a, ɔny lagɲɛl ijr'm gbɛ eke k'ɛkn yec'a eke mi b'ow mi kok a.

ɛtɲ -l'ɛkn yec'a eke mi kok a toɲ akpo ekɲ yony.

¹⁰Na sosisiem, m'ɔny ɛrm bebl agɲ na e lís ɛtɲ mi dad m'ɛsɛ: el ec'erm a sɛɲɲ fɛɲ bi kpab es ɛm e lís, ɛtɲ -l'ɔtum -l'uwm ɛm ec'ejagb ab any.

¹¹ɛm ec'erm bebl ab ɛm, m'ofn m'ɛsɛ:

-li k'ow -l'okmn lɛɲɲ kaka

ɛm e sel eb a eke mi b'ɛbm m'ɛw es ab ɛm!†

¹²Agɲ lisijimel ɛwr ɛrm! ɔny ɛm a, ɛɲɲ kaka itm eke k'ɔny ɛrm ɲɲɲ, ɛrm ek'úbm nawrɛ, ɛrm eke b'itr'r l'igɲ Nyam ek'anɲ owr a l'ɛlu es.

† 3.2 ɛkn Awl 12.7. *Nyam ec'agɲ*: aɲa, Grɛk ɛm a, odad na e nyandɛ el ɛl. † 3.7-11 Selu 95.7-11, Septant ɛm ec'odad eke wɛl oc.

13 Nyam Ləl dad nine: “*Yefenyina*”. Ow sosiem, eke *yefenyina* na k’uwrn a, àtarir sos es egn egn legñ feñ. Eben a, egn kaka k’ow ònym erm tuotuo, etñ sikpl k’ow elum egn kaka wus. 14 Sica, s’el Krist e lawlél, gbekò ow it eke si k’ucu ey ec’òmñ a eke s’òny legñ a etñ eke s’ub’r nawrè a s’òny es.

15 Nyam Ləl dad nine:

Yefenyina, eke b’irir Nyam e lebl a,
k’òturir òny ec’erm a

ese legñ sig em ec’elèl eke òny lagñel òbr’m any ab af.†

16 Bwo ec’egñ iri Nyam e lebl ab ee? Bwo ec’egñ òbr’r any ee? Èl -l’el agñ a feñ eke Moïs òny ok òkm Ejipt a. 17 Nyam ebl erm toñ ow ij akpo ekñ yony. Bwo ec’egñ e lís ee? Agñ a eke kok sikpl a e lís, etñ el neny nyam a ce anake -l’uwr loj ab em a. 18 Nyam ofn dad nine: Li k’ow -l’okmñ legñ kaka sel eb a eke mi bèbm m’ew es ab em. Bwo sosiem l’ofn akpasu na ee? Agñ a ek’ònym elum a sosiem.† 19 Tasi em a, kin yec’eke s’am èkn a: -l’òtum -l’okm Nyam e sel eb ab em, añke -n’ònym òmn.

4 1 Gbekò Nyam ewar ey low ew es eke si b’ow s’ok in e sel eb ab em, etñ low na eke l’ewar ey l’ew es a ecm okm es. Ow sosiem èwr erm, ke egn kaka òny em a k’ánm jam! 2 Wel òb Amani Mamn a e kokoba ok ey ese ey lagñel ab af, gbekò odad a eke -l’irir a elm el low kaka. Eke -l’irir ow e low a, -l’ebm ow òmn em. 3 Ey, s’ub nawrè, s’òtu eke si k’ok Nyam e sel eb ab em. Nyam in obi dad nine:

Em ec’erm bebl ab em, m’ofn eke:

-Li k’ow -l’okmñ legñ kaka

em e sel eb a eke mi bèbm m’ew es ab em.

Ke, Nyam uwar in e juma legñ a etñ eke li kok wus na nimum a. 4 Tasi em a, Nyam Ləl em, kin yec’eke wel dad segn lòbñ em a e lís: *Etñ eke li kok in e juma feñ uwr a, l’eb sel segn lòbñ em a.*† 5 Nyam yeji dad ow ec’odad eke li bi dad l’ese: *-Li k’ow -l’okmñ legñ kaka em e sel eb a eke mi bèbm m’ew es ab em a.* 6 Agñ a ek’ikñ anym eññ Amani Mamn a egnm ònym in ec’elum. Ow sosiem, -l’òtum -l’okm Nyam e sel eb ab em. Agñ ejeci gbè òtu eke emeny k’ok em. 7 Na sosiem Nyam ew legñ ejeci nyam etñ l’esñ ow *yefenyina*. Eke ow ibn a, Nyam dad David e neny em legñ ikñ na e low, odad a eke wel ikñ anym dad ləl na ec’afr em a:

Yefenyina, eke b’irir Nyam e lebl a,

k’òturir òny ec’erm a!

8 Sica am èkan eke, blel Joswe nawrè tasi òtu eññ sel eb na òñ Nyam ec’agñ ab ana, Nyam blel dadm ow e jam a, legñ ejeci nyam ec’odad. 9 Ow am yegm eke sel eb emeny anñ Nyam ec’agñ a eci. Etñ sel eb a ot segn lòbñ em ec’ab es. 10 Tasi em a, egn a eke b’ey Nyam e sel eb ab em a, in

† 3.15 Selu 95.7-8, Septant em ec’odad eke wel oc. † 3.18 Èkn Awl 14.11-35; Selu 95.11.

† 4.4 Èkn Nuñ Òb 2.2.

yeji am eb in obi e juma a e sel, esɛ elɛl eke Nyam eb in ec'a e sel ab af. ¹¹Na sɔsiɛm s'ɔɔl ɛy ec'ɛrm fɛɲ ɛm sel eb na ɛm ec'ɛy es, yec'ɛtɲ ke ɛɲɲ kaka k'ɛbm ɛy lagɲɛl a ek'ɛɲɲm ɛluam low a eci sɛwl a, ke ow ɔɲ ɛɲɲ kaka k'ɛym wus.

¹²Ow it e si k'uw any eke Nyam ec'odad ebl a b'ism sel ab, lɛc iy'r ɛm gbɔɲ. Li b'ɛdɲ lakm ler ɛm lab ek'in ec'any a yony mum b'ufu a. Nyam ec'odad ebl a b'ɛy ɛɲɲ ɛm im igɲ es. Li b'ɛy ow ɛm n'im toɲ n'ɛɲɲ ow ec'abɲ a lele liy ab ab, li b'im toɲ n'ɛɲɲ ow e sos ɲɲɲɲɲɲɛl a lele ew ab ab. Li b'uw ɛɲɲ e nuɲ ɛm ec'ow tutr lele ɛrm ɛm ec'ab ab any. ¹³Tasi ɛm a, low kaka lɔlm es Nyam ec'any af. Ob fɛɲ eke li kok a ɛru'r es any af kpata. In e nyamn a b'ɛkn fɛɲ, ɛtɲ in anake si k'awl ɛy e lɛs ec'ow fɛɲ s'ok'r a.

S'ɛmn si titmn Nyam ɔmn ɛm

¹⁴S'ɔny **egb** waw ɛs abusu ɛs ligbɛl nyam eke ubr afr ɛm im toɲ ok Nyam ogɲ yogɲ. In l'el Jesu, Nyam ec'Iy a. Ow sɔsiɛm, s'ucur ɔmn a eke s'ɛɲɲ s'ɛbr a s'ɔny es. ¹⁵Egb waw ɛs ligbɛl na eke s'ɔny a, ɔtu eke k'ɔny ɛy e sos ɔnym a e sɔɲɲ ikɲ, aɲke esɛ ɛy af, in yeji wɛl ɛbm'n low low fɛɲ ɛm, gbɛkɔ in li kokm sikpl. ¹⁶S'ɛmn si titmn ɔmn ɛm tasi ɛy e Nyam ɛrm mamnu ec'ɛs ɛw ec'atufu lɛkpn a. In e lɛs si b'ow s'ɛɲɲ sɔɲɲ ikɲ a eke b'ann in ec'ɛrm mamn ab ɛm ow a, ɛtɲ ɛben a, li b'ow l'ɛlum ɛy abu wanci ek'it a.

Krist, ɛy ec'egb waw ɛs ligbɛl lele sel ɛɲɲ e nuɲ ab

5 ¹Egb waw ɛs ligbɛl fɛɲ, aɲɲ ec'araɲɲ wɛl bi sɔsum'n oc'r. In e juma el ke l'ɛlum aɲɲ abu ir ɛb Nyam ab, li kok ob ap lele egb waw ab aɲɲ e sikpl a ec'oc ap eci. ²Egb waw ɛs ligbɛl a, in obi yeji l'el ɛɲɲ ek'ɔny sikpl. Ow sɔsiɛm, l'ɔtu eke li k'iri aɲɲ a ek'uwm low any lel ɛl a ek'am irm ab ab e ses babur a. ³In e sikpl e n'ɔny a sɔsiɛm, ow it eke li ki waw egb dedeku a e sikpl a eci, ɛtɲ ow elm dedeku a e sikpl a cɛ eci, kɔ in obi in obi ec'a yej'eci.

⁴ɛtɲ ɛmeny, ɛɲɲ kaka áwm egb waw ɛs ligbɛl e juma a ɛbm in obi ɛm. Kɔ Nyam anake b'ɛɲɲ ɛɲɲ ow ec'el ɛm, esɛ elɛl eke l'ɛɲɲ **Arɔn** el ab af a. ⁵Krist ec'a yeji, ɛben ow ɛcr. Ow elm in obi l'awm egb waw ɛs ligbɛl ec'el a l'ɛbm. Nyam eke dad'r odad a ogɲ ow aɲɲ ow. Kin odad a: *ɲ el ɛm ec'Iy, yɛfɛnyɲa, ɛm m'ew'ɲ.* [†] ⁶ɛmeny Nyam dad nine: *ɲ el egb waw ɛs sɛɲɲ fɛɲ eci, esɛ elɛl eke ow ɔb nuɲ Melkisedek ɛm ab af.* [†]

⁷Krist, in e wus af aɲɲ ec'ɛb ir ab ɛm, ɲɔɲɲ Nyam ɛtɲ kok sɔɲɲ ɔɲ Nyam, babarm ɛm lele ɔɲɲ ikɲ ɛm ab. Ni ɲɔɲɲ Nyam ek'ɔtu eke k'ɔny oc'r es luw ɛm a. ɛtɲ Nyam iri'r lebl, aɲke l'ɛlum ow es is ɛm. ⁸Krist el Nyam ec'Iy, na low nawrɛ! Gbɛkɔ gbɛre ijr amua fɛɲ ɛm eke l'ɛcr a, li wewr

† 5.5 Selu 2.7; Ob Kok 13.33; Ebre 11.5. † 5.6 Selu 110.4.

elum nawre tasi. ⁹Etñ sica eke l'iy neny l'igñ nuñ a, l'el sel eññ e nuñ agñ feñ eke b'elum'n a eci. ¹⁰Etñ eben a, Nyam ew'r egb waw es ligbel ese Melkisedek ec'ab af.

Èwr erm, k'igññ òny ec'òmñ a k'elul es

¹¹Low na af a, s'òny ów òwò eke si ki dad, kò el e dad a òtu òwò, anke òny e low iri a ewl am òtu. ¹²Òny, òtur eke wanci na af a k'eel low yegm esel tasi gòñ! Kò kin eke ow am ibrm eke wel ki yegmñ òny nuñ òb em e Nyam odad ec'ów ab em. Òny, ònymn teri eke k'ijr ob ij leg leg, meny mij ow it eke wel k'òñ òny. ¹³Egñ a eke b'anñ am egñ meny mij a, el iyli òmn em. Li k'òtum l'uwm yec'a ek'el low nyim nyim ab any. ¹⁴Gbekò ob ij leg leg el agñ egbel òmn em eci. El e low es ekn ew a, òñ el e nuñ em òny a, b'uw any ok ereb low mamn lele low ñuñ ab ec'arañ.

6 ¹Na sostièm si k'ow s'ewlm s'owm nuñ òb em ec'ów a eke s'uw any Krist e lís ab af ij, kò s'íman anym eci low yegm ek'ot agñ egbel òmn em ec'ab es. Emeny ow itm yej'eke wel k'ewl ow ów a eke bi nyimn egñ luw em a ec'es igñ elu owi af lele ey ec'òmñ a eke si k'oc s'elu Nyam em a yeji e low af ij. ²Ow ibram yej'eke emeny wel ki yegm òny low sos es yoyog erñ erñ e low af, egñ abu nuñ at owi af,† luw em anñ igb owi af, lele jej ok kpekñ kpekñ ab e low af. ³Ow sostièm a, eke Nyam elu ey abusu es, si b'ow s'imn anym eci ów a ek'el Nyam e lís ec'a ec'any uw tasi em.

⁴Sica, bla wel òtu eke ki dad agñ a ek'igñ el ec'òmñ a elu es a e lís ee? Nyam ec'usuayl a ekan el es, -li tat afr ec'ob ap a anm etñ -n'èññ Abñ Lala. ⁵-Li tat Nyam ec'odad ebl mamn a lele seğñ ek'am ow e læc ab ab yeji anm. ⁶Etñ eben yeji -l'igñ el ec'òmñ a -l'elu es. Agñ amua, k'òtum sakp yony em itñnm es an ij. Tasi em a, ow anñ ese eben Nyam ec'Iy a ce emeny we'n am ew olikñ af wel obi em af etñ -li b'òñ agñ ejec'a ow eci wewr ec'abusu.

⁷S'ócr ògm nyam e low s'òbar any: in e wus a b'òdu mij a feñ eke nyàm b'an ke b'ok'r af a eb. Li b'òsu egb iju agñ a eke kok'r juma af a ec'abu elum eci. Ow b'òñ Nyam b'edñ wus a òwrò. ⁸Kò eke li b'òsu kati lele njoj ab, l'elm ob kaka. Ow k'ow ibnm Nyam b'ow digñ elu'l es etñ wel b'ow tetul il.†

⁹Erur em ec'agñ lisijimel s'am dad nene, gbekò eben yeji, s'uw any tasi eke òny anññ ejagb mamn a eke bi nyimn egñ sel eññ em ab af. ¹⁰Nyam elm enyembri yony yony es. Li k'òtum l'ijlm ów amamn a eke kokr ab es, l'ijlm erur a eke elul òkm in e lís ab es. Lègñ ek'ec ab em a, elul erur ikñ na òkm agñ a ek'el Nyam ec'a ec'abu elum em, etñ emeny sicaca em yeji ònyñ es am kokr. ¹¹S'am erur ce ek'òny em ec'egñni nyam nyam feñ k'anñ

† 6.2 *egñ abu nuñ at owi af*: el es gbeğbl ek'ow em, Sinyamel ec'idr esel b'ot sabu at agñ nuñ af, ke yégm eke wel ssum ot el juma mum nyam eci (Èkn 2 Timote 1.6). † 6.8 BÈbmn Esayi 5.1-7.

gbragbra kok ab em tonj ok nuñ, yec'etj ke feñ a eke am òman a éñan. ¹²K'èel òrñu, kò iir eb ese agñ a ek'ony òmn ke òny erm susu ab af. Agñ amua, -li b'èñj aja a eke Nyam ewar ow e low ew es a.

Nyam ec'ob ek'ewar Abraham a

¹³Eke Nyam ewar Abraham ob a, neny ij ab l'ewar. Gbəkò egñ kaka agbm akam'n eke k'el neny ij na e danju, ow òñ Nyam ofn in obi e nin em. ¹⁴Li dad Abraham ninc:

M'ow m'edñ'ñ òwrò
ke m'òñ ñ ec'alaw eny bobn.†

¹⁵Abraham usur erm tonj etj n'èñj yec'a eke Nyam ewar ir ow e low ew es a. ¹⁶Eke agñ b'ij neny a, danju nyam eke agb akm el a e nin em li b'ij neny. Neny ij a b'òñ el e sodad a el tasi, etj èben a, wel ótum dadm low ejec'ij. ¹⁷Etj Nyam yeji kok low nenyembri nyam a: l'erur e li k'èlu òkm kpata eke low a e l'ewar in ec'agñ a, k'òtum itjnm lægñ kaka. Ow sosiem anake l'ij neny l'igñ in e low ewar ab af a. ¹⁸Low ewar lele neny ij ab, el ów yony eke wel k'òtum ònym itjnm, anke Nyam k'òtum ònym yadñ. Ów yony na sosiem, ey eke s'igñ feñ s'èlu es a, si b'ow s'èñj sos es atr ligbel, yec'etj ke s'úcu low òmn a eke wel ew ey es a s'òny es. ¹⁹Low òmn na, ey ec'a ow anj ese ob leg leg nyam ek'òòm ey e liy a abusu eke ki mumu af. Low òmn na el nawrè tasi etj li b'èpir Nyamel a ek'anñ afr a eci gbad† ab em, l'ey usu lala tasi a. ²⁰Yogñ anake Jesu ikñ anym ey, ey ec'a. Etj l'el egb waw es ligbel seğñ feñ eci ese Melkisedek ec'ab af.†

Melkisedek ec'egb waw es ek'el a agb òkò akm Aròñ ec'a

7 ¹Melkisedek na, Salem ec'eb ebu lele Nyam Afr Kpekpe ec'egb waw es ab. Lægñ a eke Abraham anñ ar òkr em am ow yogñ a eke l'akm seb ebu ab es a, Melkisedek im òbr'r etj edñ'n òwrò. ²Etj Abraham òñ'n ob feñ eke l'ot a e læw em a. Melkisedek e nin a e nyandre el “eb ebu eke bi nyimn agñ low nenyembri nyam em”. Etj emeny, l'el Salem ec'eb ebu, ow e nyandre el “*eb ebu eke b'ism erm es ey ab*”.† ³Wel uwm es, lis lele lagñel ab any. Wel am dadm in e mew a lele luw ab ab ec'odad. Gbəkò li b'ot Nyam Jim es, anke l'el egb waw es seğñ feñ eci.

⁴Èkan elel eke Melkisedek òny any a! Ey lagñ ligbel Abraham b'òb yeji òñ'n ob a feñ eke n'èñj ar ab em a eci læw em a. ⁵Mois ec'ol a òñ egb waw esel ek'el Levi ec'eb em ec'a abusu eke -li k'ibrm Israël ec'agñ a el ec'ob feñ eke -n'ònyñ a e læw em.† -Li bibrm Israël ec'agñ a ec'ob feñ e læw em,

† 6.14 Bèbmñ Nuñ Òb 22.16-17. † 6.19 li b'èpir Nyamel a ek'anñ afr a eci gbad ab em: agñ a b'igñ Nyam nuñ gbad èl em eke òny gbad nyam eke bi cec usu lala a lele usu lala tasi ab ab. Egb waw es ligbel a ce el egñ ek'ony abusu eke k'ey em yogñ. † 6.20 Selu 110.4. † 7.1-2 Nuñ Òb 14.17-20. † 7.5 Awl 18.21.

ke agɲ amua, el lisijimel ek'el yeji el Abraham ec'eb em ec'agɲ ce. ⁶Ke Mɛlkisedek, in, l'elm Levi ec'eb em ec'egɲ. Etɲ eɓen yeji, n'eyɲ Abraham ec'ob feɲ ek'eyɲ a e lɛw em a. Etɲ in, l'edɲ egɲ na eke Nyam ɛwar low ɛw es a ɔwrɔ. ⁷Bɛbar kaka anm em, egɲ ligbɛl a b'edɲ likek a ɔwrɔ. ⁸Egb waw esɛl a eke b'eyɲ dedeku a e mob feɲ e lɛw em a, el agɲ eke b'uw. Mɛlkisedek yeji eyɲ mob feɲ e lɛw em a, kɔ in, n'anɲ owr sɛgɲ feɲ, esɛ elɛl eke Nyam Lel am dad ab af. ⁹Levi ec'eb em ec'ey a anake b'eyɲ dedeku a e mob feɲ e lɛw em a. Gbɛkɔ wɛl ɔtu eke ki dad eke Levi, in yeji, Abraham em a, n'ɛnm ob lɛw em na. ¹⁰Tasi em a, lɛgɲ a eke Abraham ɔbr Mɛlkisedek a eke wɛl k'ewm Levi yeji, lɛgɲ ab em a, l'ikɲ anym n'anɲ yogɲ lagɲ em.

¹¹Israel eyɲ ec'ol em a, Levi ec'eb em ec'ey a anake wɛl ki sɔsum ot el egb waw esɛl a. Etɲ -li b'el egb waw esɛl esɛ elɛl eke ow ɔb nuɲ Arɔn em ab af.† Gbɛkɔ el ec'elɛl eke -li b'el egb waw esɛl a okm em iym nɛny, blɛl ow iy nɛny, ke bla sɔsiem -li k'onɲ egb waw es eɲeci esɛ elɛl eke ow ɔb nuɲ Mɛlkisedek em ab af ee? Ow b'ow el low eke ɔnym any ij. ¹²Sica, eke egb waw es ec'el a itɲɲ a, ol a yeji it eke k'itɲɲ. ¹³Sodad amua, ey Es Kɔtɔkɔ af wɛl dad ok. In, eke l'el eb eɲec'em ec'egɲ, ke eb ab em a, lɛgɲ kaka, egɲ anm eym ɔkm kokm egb waw es eci juma a. ¹⁴Agɲ a feɲ uw any eke ey Es Kɔtɔkɔ, Juda ec'eb ab em wɛl ew'r. Etɲ Mois dadm eb na e low lɛgɲ a eke li dad egb waw esɛl ec'odad a.

Jesu el egb waw es esɛ Mɛlkisedek af

¹⁵Ca gbɛ ów a feɲ am ayl, sica eke wɛl sigm **egb** waw es eɲeci nyam eke b'ot Mɛlkisedek es a. ¹⁶L'elm egb waw es agɲ e mew ec'ol ec'elɛl eke b'ɛkan ab em. Tasi em a, owr anɲ ek'onɲm uwr a ec'abusu ab anake sigm'n es esɛ egb waw es af a. ¹⁷Nawrɛ tasi, Nyam Lel dad nine:

ɪ el egb waw es sɛgɲ feɲ eci,
esɛ elɛl eke ow ɔb nuɲ Mɛlkisedek em ab af.†

¹⁸Ol sig a iym nɛny etɲ elm low, ow ɔɲ wɛl ɔny fifn'n es. ¹⁹Mois ec'ol a ɔsum liy ɔɔkɔ kaka. Gbɛkɔ wɛl ɔɲ ey low ɔnm nimamn tasi nyam, etɲ si b'ɛcr in em si titm Nyam.

²⁰Eke si b'ɛkn a ke Nyam ij nɛny sigm egb waw es na es. Gbɛkɔ Levi ec'eb em ec'a, -l'el egb waw esɛl, eke nɛny ij anm em. ²¹Kɔ Jesu ec'a, Nyam ij nɛny lɛgɲ a eke li dad nine:

Es Kɔtɔkɔ ij nɛny etɲ li k'ow l'itɲnm ebr:
El egb waw es sɛgɲ feɲ eci.†

²²Ow am yeɲm ey eke Jesu anake el egɲ a eke am ɔɲ ey s'uw any tasi eke sinm a eke Nyam kok ey ab a, akpl akm lisig a.

† 7.11 Levi el eb ab em eke wɛl bi sɔsum egb waw esɛl lele el ec'abu elum esɛl ab ot a, ec'el lagɲ. Arɔn anake el krɛkrɛ ec'egb waw es ligbɛl a. † 7.17 Selu 110.4. † 7.21 Selu 110.4.

²³Emeny low anŋ eke ok ereb: egb waw esel ejec'a eny nɔnɔ, anŋe luw ɔ́m el abusu eke -li k'anŋ egb waw es el ab em sɛgŋ fɛŋ eci. ²⁴Kɔ Jesu gbɛ, in, n'anŋ ovr sɛgŋ fɛŋ eci, ɛtŋ lɛgŋ kaka eŋŋ ejeci k'ow elm egb waw es in usuy a. ²⁵Na sosiem anake l'ɔtu eke sɛgŋ fɛŋ li k'eb agŋ a eke bi titm Nyam a l'ɛlu es in ec'abu ɛlum em a. Eke sica Jesu anŋ ovr sɛgŋ fɛŋ ec'a, l'ɔtu eke li ki ŋɔŋŋ Nyam sɛgŋ fɛŋ wɛl eci.

²⁶Jesu el egb waw es ligbel tasi a eke k'el ey ec'a. L'el lala, n'onym low ɔbr, ɛtŋ l'itam em kaka, n'anm esɛ ey sikpl esel af, ɛtŋ afr Nyam usr'r sos ligbel. ²⁷Jesu anm esɛ egb waw esel egbɛl ejec'ab af. Ow ibram eke lɛgŋŋi nyam nyam fɛŋ li ki waw egb in obi in obi e sikpl a eci, ke emeny li waw dedeku a eci. In sosi eke l'ocr li waw egb a, ow el egb waw a eke li kok akp nyam coco sɛgŋ fɛŋ ec'a. ²⁸Mois ec'ol a bi sigm agŋ eke iym neny ab es esɛ egb waw esel egbɛl af. Kɔ Nyam e neny ij a eke anŋ ol e jam ow a, sigm Iy ab es esɛ egb waw es ligbel af, in eke l'iy neny l'igŋ nuŋ akpo akpo fɛŋ ec'a.

Jesu el sinm ovr a ec'egb waw es ligbel

8 ¹Kin low a eke s'am erur eke si ki dad a e liy a tasi: ey s'onny **egb** waw es ligbel nyam esɛ na eke si dad in e low ab af. Li sig es afr, Nyam ek'onny abusu a e lidr abu af. ²Li bi kok in e juma a **usu** lala a, afr eci nuŋ igŋ usu tasi a. ɛɛ, afr eci gbɛd em ɛl tasi a, ow elm Israel ec'agŋ a usm, kɔ ɛs Kɔtɔkɔ in obi anake us'r a.†

³Egb waw es fɛŋ eke wɛl sigm es a e juma eke bi kok a el ob ap lele egb waw ab. Ow it eke ey ec'a yeji k'onny ob ap nyam ɔŋ Nyam. ⁴Blel Krist anŋ wus af aŋa yeji, li k'elm egb waw es, anŋe egb waw esel ikŋ anym anŋ eke am kok juma na esɛ elel eke Mois ec'ol a ibrm ab af. ⁵Egb waw esel amua am kok juma usu lala ek'el afr ec'usu lala tasi a e sewl a lele ow ec'es otarir ab ab eci. Tasi em a, lɛgŋ a eke Mois am ow us gbɛd em ɛl a, Nyam dad'r nine: *L'ɛr, b'ow kok fɛŋ esɛ sewl a eke mi yegm'ŋ ekn lafeny af ab af.*†

⁶Kɔ sica, ey ec'egb waw es ligbel Jesu, wɛl abul il juma ek'agb nɔnɔ akm egb waw esel ejec'a ec'a. ɛben nenyembri nyam, n'am ism **sinm** ovr nyam ek'el Nyam eci, ke ɔny any nɔnɔ akm sinm sig a. ɛtŋ Nyam ɛwar ów amamn nɔnɔ eke li b'ow n'onŋ ey a, l'ew es sinm ovr na em.

Sinm ovr a akpl akm sinm sig a

⁷Blel krɛkrɛ e sinm a itam em ana,† blel ow ibram Nyam kokm yony em eci usrm'n usu. ⁸Gbɛkɔ, kin low a eke Nyam am enym in ec'agŋ a, ow ec'abr a:

† 8.2 afr eci gbɛd em ɛl tasi a: krɛkrɛ eci gbɛd em ɛl a, wus af aŋa wɛl us'r Nyam e nuŋ igŋ eci (ɔkm Ok 25-27; 39.32–40.36), gbɛkɔ in, afr eci nuŋ igŋ usu tasi a eci sewl cɛ l'el.

† 8.5 ɔkm Ok 25.40. † 8.7 Aŋa Sinayi lafeny af e sinm a e low wɛl am dad. ɛkn ɔkm Ok 24.3-8.

- Es Kɔtɔkɔ dad nine:
 Sɛɣɲ am ow eke mi b'ow mi kok sinm owr
 Israel ec'agɲ a lele Juda ec'agɲ ab ab.
 9 Sinm na k'ow anm esɛ yec'a eke mi kok el lagɲɛl ab,
 lɛɣɲ a eke m'ɔny el abu
 m'ot m'ok el ɔkm Ejipt a.
 ɛtɲ -l'ɛɣɲm -l'ijm nɛny nyam ɛm e sinm a e lís;
 ow ɔɲ, ɛm yeji, m'igɲ m'ɛlu el es.
 10 Gbekɔ kin sɛɣɲ na ɛm a,
 sinm a eke m'am m'ow mi kok Israel ec'agɲ ab ab a:
 ɛm, Es Kɔtɔkɔ, mi b'ow m'oc ɛm e sol a
 m'ɛlu el e tutr ab ɛm,
 mi b'ow mi nɔn sol a el e mɛrm ab ɛm.
 Mi b'ow m'el el e Nyam ɛtɲ -li b'ow -l'el ɛm ec'agɲ.
 11 ɛtɲ ow k'ow ibram eke ɛɣɲ kaka fɛɲ ki yɛgm in ec'ɛb iy oglog lisijim
 ɛm ec'any uw e low ij,
 aɲke el pupukpaɲ -li b'ow -l'uw'm any,
 el kpaɲ, igɲ ey toɲ ok ɛgbɛl.
 12 Low nawrɛ, aɲke mi b'ow m'ap el e sikpl a
 ɛtɲ mi k'ow m'ɔknm ow e low mru mru mru.†
 13 Eke Nyam bi dad sinm owr e low, ke sinm krɛkrɛ a, lisig n'ɔɲ
 ow el a. Sica ob nyam ek'el lisig ke am usu a, el ob eke in ec'irm
 ibnm.

Wus af aɲa ec'usu lala a ec'ow ek'anɲ ɛm

9 ¹Krɛkrɛ eci **sinm** a ɔny in ec'ow ek'anɲ'n ɛm Nyam nuɲ igɲ a eci
 lele Nyam ec'**usu** lala eke wɛl kok ab wus af aɲa. ²Ow sosiɛm a,
 wɛl us **gbad** ɛm ɛl nyam eke wɛl bubr oj yony ɛm yogɲ. Krɛkrɛ ec'usu
 a wɛl ɛɲɲ'n "usu lala", yogɲ anake kɛnie nyam eke ok ál lɔbɲ lele tabl
 a eke futufutu a eke wɛl b'ap Nyam ab ab anɲ a. ³Sica, gbad yony
 ɛm a e jam a, el gbad ɛm ɛl a ec'ogog yony ɛm a. Yogɲ wɛl ɛɲɲ'n "usu
 lala tasi". ⁴Yogɲ, ogɲ ofɲ usu sika ɛm anɲ; ɛtɲ **sinm** araka eke sos af
 a el sika ɛm yeji anɲ. Sinm araka ab ɛm, sika ɛm kpokpo nyam anɲ
 eke afr eci futufutu iy gbɔɲ; ɛtɲ Arɔn e kpama a eke gigɲ suw ɔɔɔɔ
 a yeji anɲ ɛm. ɛtɲ ɛmɛny, mebn a eke af yogɲ wɛl nɔn sinm e sodad
 a yeji anɲ ɛm. † ⁵Araka a e nuɲ af a, Serubɛnɛl† eke wɛl aku am yɛgm

† 8.12 Jeremi 31.31-34, Septant ɛm ec'odad eke wɛl oc. † 9.4 *afr eci futufutu*: ɛkn ɔkm Ok 16.11-18. *Arɔn e kpama a*: Awl e lɛl ab ɛm 17.1-11, Arɔn e kpama a gigɲ suw ɔɔɔɔ ɛtɲ ɔsu ey, yɛgm eke Es Kɔtɔkɔ ɔny sos ɛm iɲn Arɔn lele Mois ab eci. † 9.5 *Serubɛnɛl* el mindey eke ɔny mirer, -li b'otarir es kukuma ab, -li b'ɛli ɔw ɛtɲ -li b'ɛli ɛɣɲ ec'any, el anake li b'ɔsu sinm araka a. ɛkn Nuɲ ɔb 3.24; Ezekiel 10.3-7.

eke Nyam ec'anygbel a anɔ aɔa. El ec'ɔw a e low a am bubur araka a e neny ab es, yogɔ a eke wɛl b'ok sikpl oc ap e mebl ab es a. Gbɛkɔ aɔa si k'ow si dadm obli nyam nyam e lɛs ec'odad.

⁶Gbad em êl ab em, nɛnɛ anake wɛl sisigm ów a. Sɛɔɔ fɛɔ, **egb** waw ɛsɛl a b'ok krɛkrɛ ec'usu a kok el e juma a. ⁷Kɔ egb waw ɛs ligbɛl a sɔɔɔ cɛ b'ey êl a ec'ogog yony em a, akp nyam cɛ lakpo nimum eci. Yogɔ li b'oc ndey e mebl ab n'im li wawr egb n'ɔɔ Nyam in obi in obi e sikpl a eci lele dedeku a nimum ec'ab. ⁸Kin low yec'ɛke Abɔ Lala am erur eke ki yɛgm a: eke krɛkrɛ eci gbad em êl na anɔ a, usu lala tasi a ec'ejagb a ki figm. ⁹Ow el low ek'el yɛfɛnyina em eci. ɛɔɔ kin ow e nyandre a: ɛɔɔ ek'am igɔ Nyam nuɔ ke am ibi mindey ap'r oglog am waw egb ɔɔ'n a, k'ow ɔtum ów amua e kok em ɔnym erm es ey Nyam em in ec'ów tutr em toɔ ow ok nuɔ. ¹⁰Ow el sol ek'el sos megl af eci cɛ ɛsɛ: ob ij, mar lele sos **ayal** e mij ɛɔɔ ɛɔɔ eke wɛl b'ok ab ab. Sol amua fɛɔ ɔny any toɔ ow ok lɛɔɔ a eke Nyam titɔɔ el fɛɔ yec'a eke ɔny any nɔnɔ akm el ab ab a.

Krist ec'egb waw a

¹¹Gbɛkɔ Krist ow ɛsɛ egb waw ɛs ligbɛl af ɔɔ ey ów amamn a eke anɔ a. L'ɛcr gbad em êl nyam ek'agb el sɔbɔ akm wus af aɔa ec'ab em. Êl a, el ob eke ow elm agɔ ec'abu usm, ow e nyandre el; ow elm ey e wus na eke wɛl kok a ec'ob. ¹²Krist ey usu lala tasi a ek'el Nyam e saw a, akp nyam coco sɛɔɔ fɛɔ eci. L'ocm sican lele sed gɔɔ gɔɔ ey ab e mebl a li kokrm egb waw, kɔ in obi in obi e mebl a l'oc li kokr egb waw ɛɔɔ li sɔɔ ey sikpl ec'abu em sɛɔɔ fɛɔ eci. ¹³Tasi em a, wɛl b'oc sican lele sed gɔɔ gɔɔ ey ab e mebl a lele id yɔw eke wɛl ofɔ e milakɔ a, ok agɔ a eke kok sikpl ab af. Ow b'ayal el sos sikpl a e lɛs, ɛɔɔ ow b'ɔɔ el abusu owr eke -li k'igɔ Nyam nuɔ. ¹⁴Eke na eke wɛl dad a el low nawrɛ, ke Krist eci mebl a, in ɔtu eke k'ɔny mbas nɔnɔ. Tasi em a, Abɔ a ek'anɔ sɛɔɔ fɛɔ a ec'abusu em, Krist ocr in sosi ap Nyam, ɛsɛ ndey a eke ítam em ke wɛl b'oc kokr egb waw ab af. ɛben a, li b'ow l'ayal ey e tutr a, eke ów ɛɔɔ eke bi nyimn ɛɔɔ luw em a ibar a, yec'ɛɔɔ ke s'ótu si kok Nyam ek'anɔ owr a e low.

Mebl el sinm a e meny ɛwr

¹⁵Na sosiem anake Krist el ɛɔɔ a ek'anɔ ey lele Nyam ab ec'araɔɔ, ke oc sinm owr a ism Nyam ec'agɔ a. L'uw, agɔ ec'ɛs eb elu sosiem, el ec'ów ɛɔɔ a eke -li kokr ow a eke -n'anɔ krɛkrɛ e sinm a ec'ɛs ɛw em a. ɛben ke agɔ eke Nyam ɛɔɔ a, ótu ɛɔɔ ów a eke Nyam ɛwar el ow e low ɛw es ke anɔ sɛɔɔ fɛɔ a.

¹⁶Eke batɔ ɛɔɔ nyam nɔn aja ij e lɛl ɛw es a, gbɔɔ ke wɛl kók lɛl ab em e low a, ow it ke wɛl yégm eke lɛl nɔn ɛs a uw. ¹⁷Tasi em a, aja ij eci lɛl nɛnɛ eke wɛl bi nɔn ɛw es a, ɛɔɔ a eke nɔn a b'uw gbɔɔ ɛɔɔ wɛl bi kok ow e low. Sica ek'ɛɔɔ a anɔ owr ke k'uwm a, lɛl a elm low kaka. ¹⁸ɛben nyam coco,

lègñ sig em a eke Nyam am bebm Israel ec'agñ ab ab sinm owi a,[†] wèl ikñ anym ibi mindey etñ wèl ok el eci mebl ab es. ¹⁹Sica dedeku a nimum ec'any af, Moïs ikñ anym awl sodad a pupukpañ, èsè elèl eke wèl b'èjñ el ol ab em ab af. Ètñ ow e jam a, l'ot sed gòñ gòñ a lele sican ab ab e mebl a li wuwlm mij ab etñ l'oc isòp ikñ[†] eci lal nyam eke wèl ucu liceb suw neny af a, etñ n'am usm mebl ab em li fufñ ol e lèl ab af lele bieku a nimum ab. ²⁰Ètñ li dad nine: *Na el sinm eci mebl a eke Nyam am ibrm òny eke k'elumn a.*[†]

²¹Èben cè Moïs oc mebl ufñ gbad em èl a lele mob mob a fèj eke wèl b'ot kokr Nyam nuñ igñ e low ab ab. ²²Ètñ èsè elèl eke ol dadr ab af, mebl anake b'ayal ob fèj a. Eke wèl okm mebl es, ey e sikpl a ec'oc ap anm.

Krist uyu afr ey sosiem

²³Sica eke ow el nène wèl k'ayal mob a eke el el a ek'anñ afr a eci any òkñnin, èben ke el tasi a ek'anñ afr a ibrm segb waw sòbò tasi. ²⁴Tasi em a, Krist èym usu lala nyam eke el agñ ec'abu ec'èke us ab em; usu lala a el afr ec'usu lala tasi a ek'anñ a eci any òkñnin cè. Kò afr nana anake Krist ey yogñ a eke l'uw es inym ey e òkññ òkñ eci Nyam ec'any af a.[†] ²⁵Lakpo fèj, Jwifèl ec'egb waw ès ligbel a b'èy usu lala tasi a mebl eke elm in ec'ab ab. Gbèkò Krist, in, l'uyum afr eke li ki wawr in sosi egb sakp nòkò. ²⁶Blel ow el èben ana, blel l'ij luw e gbè sakp nòkò lègñ a etñ eke wèl kok wus nimum a. Nawrè em a, ca sègñ na ek'èl sègñ es abal el ab em, Nyam elu'l òkm akp nyam coco sègñ fèj eci. Ètñ èben a, in sosi ec'egb a eke li wawr ab em, ni òkññ sikpl. ²⁷Ow akpl e k'uwir any eke Nyam bebm egñ fèj ec'akp nyam a eke k'uw a e low èw es, ke sica ow e jam a li jéj ow e low l'ok. ²⁸Ètñ èben neny nyam cè, Nyam oc Krist kokr egb waw akp nyam coco, agñ nòkò gbèl e sikpl a ec'oc ap eci. Li b'ow l'èlu sos òkm sakp yony em eci, ow elm sikpl oc ap ec'ij, kò agñ a ek'am eku in e mènny èwl ow a e sel èjñ òkñ eci.

Krist ec'egb waw a òny lèc akm Moïs ec'ol a

10 ¹Moïs ec'ol a anñ èsè ów amamn a eke b'ow ow a eci es otarir af. Gbèkò ow elm na elm ów tasi a gbè. Ow b'ibrm eke lakpo fèj abu k'anñ em, wèl ám kok segb waw nenyembri nyam a cè. Na sosiem anake li k'òtum n'òkò agñ a eke b'ow Nyam saw a e low iym neny igñm nuñ a. ²Tasi em a, blel segb waw a eke -li kokr a òtu òny el e sikpl a tètj es akp nyam a cè ana, blel -l'ocrm el sosi sikpl esel emeny -n'anm segb waw a cè e kok em. ³Nawrè em a, segb waw amua b'òkn lakpo fèj el e sikpl a e low, ⁴anjke sed a lele sican ab ab eci mebl a k'òtum ònym sikpl tètj em es.

⁵Ow sosiem, wanci ab af eke Krist am ow wus af anja a, li dad Nyam nine:

[†] **9.18 sinm:** Grek em a, odad ebl nyam na cè wèl b'oc dadr aja ij e lèl a yèji ec'odad.

[†] **9.19 isòp ikñ:** likñni eke sos ayal e ses gbègbèl nòkò em, wèl b'oc in e lal a usm mebl em am fufñ agñ. Èkn Ob Ap 14.4-7. [†] **9.20** Òkm Ok 24.3-8. [†] **9.24** Bèbmn Ebre 7.25.

ŋ ibram segb waw lele sob ap ab
kɔ ŋ kok sos megl nyam ɔŋ'm.†

6 Mindey eke wel b'ofŋ lele mob ejeci fəŋ
eke wel b'ot ow waw egb ɔŋ'ŋ sikpl oc ap ec'a,
ákplm'ŋ sos em.

7 Etŋ mi dad'ŋ m'ese:
Em e Nyam, em obi m'am ow ŋ ogŋ
mi kok ŋ ec'erur,
es'eled eke wel nɔn em e lís ew es ol e ləl ab em ab af.†

8 Krist ikŋ anym dad nine: *segb waw, sob ap, mindey eke wel b'ofŋ lele sikpl oc ap e segb waw ab a e low in ákplm'ŋ sos em.* Ke ol ibrm eke wel ki kok segb waw amua fəŋ ce. 9 Emeny Krist usr af nine: *m'am ow em obi ŋ ogŋ mi kok ŋ ec'erur.* Odad na am yegm eke n'am ɔny segb waw esig a l'ot es, ke l'usr in ec'a usu. 10 Nawre em a, Jesu Krist kok Nyam ec'erur; l'ocr in sosi li wawr egb akp nyam coco segŋ fəŋ eci, etŋ ow em, li yɔyɔg ey e sikpl ab es.

11 Sica, segŋ fəŋ egb waw es fəŋ b'ow Nyam ec'any af kok juma; etŋ li bi kok segb waw neny nyam a ce, gbekɔ ow el segb waw eke k'otum ɔnym sikpl ocm es. 12 Krist ec'a gbe ow elm eben, egb waw akp nyam a ce eke li kok a, el egb waw eke bi tetŋ sikpl es segŋ fəŋ eci. Sica li sig es Nyam e lidr abu af a 13 etŋ n'am eku eke Nyam k'ot in ec'efnu a ok'r es akr ew. 14 Ob ap nyam em ce, Krist ɔŋ agŋ a eke wel yɔyɔg sikpl es a, iy neny igŋ nuŋ segŋ fəŋ eci. 15 Abŋ Lala yeji am elu ɔkm yegm ey dad ese:

16 Es Kɔtɔkɔ dad nine:
Kin **sinm** a eke mi b'ow mi kok el ab segŋ amua e jam a:
Mi b'ow m'oc em e sol a m'elu el erm em,
etŋ mi b'ow mi nɔn el e sow tutr ab em.

17 Emeny l'igŋ af nine:
Mi k'ow m'ɔknm el ec'ow ɔbr ɔbr a ləl el e sikpl ab ab e low ij.†
18 Sica eke wel oc sikpl ap a, ow ibram eke wel k'im kok ow ec'oc ap ec'egb waw ij.

Si títmn Nyam ke si kí lərm jam ij

19 Agŋ lisijimel, Jesu e mebl a eke ok es ey ec'a usur ey erm eke si k'owl abu s'im s'ok Nyam ec'**usu** lala tasi a. 20 Ee, li kikn in e sos megl ab es, yec'etŋ ke li fig ey ebr owr ek'el sel eŋŋ ec'ebr a. Etŋ low na eke li kok a, otarir es es'eled eke legŋ sig em, Nyamel ab em e gbad a ek'am edŋŋ agŋ

† 10.5 Bèbmn Selu 40.7; *ŋ kok sos megl nyam ɔŋ'm*: eŋŋ a eke nɔn Ebre e ləl a, oc Selu e ləl em ec'odad na, am bèbmn Krist ab; aŋa wel am iri ese: *ŋ kok sos megl nyam ɔŋ'm eke mi k'oc mi wawr egb m'ŋŋ*. Èkn akr 9 em a. † 10.7 Selu 40.7-9, Septant em ec'odad eke wel oc.

† 10.17 Jeremi 31.33-34.

eke k'im Nyam ec'any af a, agbr em oc es ab af. ²¹Ey, s'ony **egb** waw es ligbel nyam ek'anñ Nyam ec'agn a e nuñ af. ²²Sica wel yoyog ey ec'erm ab em ec'ow feñ eke k'ok ey ow af ab es, etñ wel ok ey e sos megl a mij, mij lala tasi em. Ow sostièm, si titmn Nyam erm ek'ij neny nyam ke inym es kikri ey ec'omn ab em. ²³S'úcur ey e low omn a eke s'egñ ow e low s'eb a s'onyn es kikri, anke Nyam ewar ey ow ew es etñ s'uw any eke l'el cæce. ²⁴S'éwarir nyamn af, yec'etñ ke ow átr ey sos es s'ony erur tasi ke si kók ow amamn. ²⁵Si k'ígñ ey e luku a eke si b'as usu nyam a si k'elul es, ese el el eke ow ecm agñ b'eb ab am kok ab af. Ow tasi eke si ki kok a el, ke s'atarir sos es ey çfr, eke Es Kwtok eci legñ a ow titm a sostièm.

²⁶Sica eke s'uw low nawre any a, eke abu anñ ey em s'am ekn piç si kok sikpl, ke egb waw ejeci kaka anm eke b'ow ony ey e sikpl a oc es ij. ²⁷Low cæ eke si ki kok a el, ke erñ ab s'anñ s'am eku eke Nyam e jej ok a k'ow lele al gbèl a eke b'ow ñuñ Nyam ec'any çbr esel ab ab. ²⁸Ókan eke legñ sig em a, egn kaka feñ eke eluam Moïs ec'ol a batñ agñ yony oglog nyahan ij danke dad eke nawre egn a in eluam ol a, wel ócm apm'n, eke wel b'ibi'r.† ²⁹Sica egn yec'eke b'ow yayr Nyam ec'Iy a, kó li k'ow n'eynm low agbm akm na ee? Tasi em a, egn na eluam mebl a eke wel oc kokr **sinn** a eke yoyog in e sikpl ab es a. Etñ li wewr Abñ Lala a eke b'onñ ey s'uw Nyam ec'erm mamn ab any a. ³⁰Ee, s'uw egn a eke dad nine: *Em, mi b'usr egn usu mi kok low ñuñ eke wel kok'r a, etñ mi b'ow m'onñ egn egn ec'ek'it eke k'ebm a!* Li dad yej'eke: *Es Kwtok b'ow jej in ec'agn a e low ok.*† ³¹Odad na am yegm egn a eke bi yayr Nyam ek'anñ owr a, e gbre ligbel eke b'ow eññ a.

³²Sica çkan yec'a ek'ey legñ sig em a eke eñan Nyam ec'usuayl a. Kpèkñ cæ çbar gbre ijr ñok etñ inymn es kikri omn em itarir lec em. ³³Sakp oglog, wel ony ow ony agñ ec'any af wewr ony, kokr ony akpoto. Sakp b'eb ec'a, egn ebr anñ agñ eke wel am ijr gbre akpasu na a jam. ³⁴Tasi em a, ijr gbre agñ a ek'anñ sobel em ab ab. Egn ebr sos em iñ em eke wel ki dçr ony ec'ob ek'onyn a eb ony abu em, anke ony uwr any eke onyn ob ony ligbel ek'anñ segn feñ. ³⁵Ow sostièm a, àtar sos es! Omn em, b'ow eñan ob ap ligbel. ³⁶Ow am ibrm eke k'onyn erm susu yec'etñ ke çtur kokr yec'a eke Nyam am erur a, ke eñan yec'a eke l'ewar l'ew es a. ³⁷Tasi em a, Nyam Lèl dad nine:

emeny ow anñ legñ t'el, legñ t'eli cæ,
etñ egn a eke k'ow a, b'ow ow;
li k'ow n'inñnm ów ij.

³⁸Nyam dad nine:

Egn yec'ek'el nyim nyim em ec'any af a b'ow anñ owr in ec'omn a eke l'oc l'elu'm em a sostièm.

† 10.28 Ol ðkn 19.15. † 10.30 Ol ðkn 32.35-36.

Gbəkɔ eke li b'ɛwl mɛny li lɛr jam,

mi k'ow m'ocm ɛm ec'ɛrm a m'ɛwm'n af ij.[†]

³⁹Ey ec'a gbe, s'anm agŋ a eke b'ɛwl mɛny lɛr jam ke b'irm ab ɛm. Njan, ey obi s'oc ey ec'ɔmn a s'ɛlu Krist ɛm yec'ɛtj ke li sɔg ey.

Sinn sig ab ɛm ec'agŋ a ec'ɔmn a

11 ¹ɔmn el eled nyam eke wɛl b'uw any tasi eke low a eke wɛl am ɔmn a, wɛl b'ow ɛŋŋ; eled nyam eke wɛl b'ɛkn ów tasi eke wɛl ɛknm a. ²Eke Nyam aw lɛgŋ sig ɛm ec'agŋ a, ke el ec'ɔmn a eke -n'ɔnym a sɔsiem cɛ eci.

³ɔmn ɛm, si b'uw any eke odad ebl ɛm Nyam kok wus. ɛtj ɛben a, mob a eke wɛl b'ɛkn a el mob eke wɛl ot mob a eke wɛl ɛknm a kokr.

⁴ɔmn ɛm, Abel kok egb waw ek'akpl akm lisijim Kayɛn ec'a, ɔj Nyam. Ow ɔj Nyam oc'r ɛgŋ nyim nyim in ec'ɔmn a sɔsiem, aŋke ow ɛgŋ in ec'egb waw a eb. ɛtj ɔmn a sɔsiem cɛ anake eke Abel uw a yeji, in e low anj cɛ a.[†]

⁵ɔmn ɛm, Enɔk uwm agŋ e luw ɛtj ŋgboŋ wus af aŋa im afr. *ɛgŋ kaka ɔtum ɛknm'n, aŋke Nyam oc ɛw'r in e saw a.* Nyam Ləl dad eke gbuŋ ke Enɔk in im afr a, *Nyam in ɛkŋ anym in oc ow ɛgŋ mamn.*[†] ⁶Tasi ɛm a, ɛgŋ kaka k'ɔtum elm ɛgŋ mamn Nyam ec'any af eke n'ɔnym ɔmn. ɛgŋ eke bi titm Nyam a, it eke k'ub nawrɛ eke Nyam anj ɛtj agŋ eke b'ɔ'l es a, li b'ap wɛl ob.

⁷ɔmn ɛm, Noe ɛgŋ ów a eke wɛl ɛknm ke Nyam ikŋ anym dad'r ow e low a eb. ɛtj li kok mijɛtj ligbel in ec'agŋ a ec'es eb ɛlu eci. ɛben a eke li kok a, ow yɛgm eled eke wus nimum ec'agŋ a akplm, ɛtj in ec'ɔmn a sɔsiem, Nyam oc'r ɛsɛ ɛgŋ nyim nyim af.

⁸ɔmn ɛm, Abraham ɛlum Nyam ec'ɛsŋ a eke ɛsŋ'n a. ɛtj n'im usu nyam eke ow k'ɔŋ'n, ɛl in ec'a; l'igb n'aam eke l'uwm yogŋ a eke n'aam ab any. ⁹ɔmn ɛm, n'im l'ir wus a eke Nyam ɛwar ir ow e low ɛw es ab af, ɛsɛ utu ɛgŋ af. L'ir ndey lel ɛm mel ɛm, ɛsɛ eled eke Isak lele Jakɔb ab eke el yeji, Nyam ɛwar low nyam a cɛ ɛw es a ir ab af. ¹⁰Abraham am eku ɛb a ek'in eci misigrɛr a inym es kikri a. ɛb a, Nyam in obi bɛbm in e low ɛtj us'r.

¹¹ɔmn ɛm, Sara ek'el itr yɔw ke in ec'akpo a im anym ɔkɔ a yeji, ɔtu ɛw iy, aŋke l'ucu low nyam gbe n'ɔny es tasi: Nyam e mɛny e b'ij a, li bi kok ow e low. ¹²Abraham el ɛgŋ nyam eke usu toj luw ab yeji ibnm. Gbəkɔ ɔmn sɔsiem ɛgŋ nyam na ɛm, alaw ɔkɔ ɔtu ok ɔkm. ɛtj in ec'alaw a ɛny ɛsɛ mɛlɛl ek'anŋ afr ab af, oglog ɛsɛ okij any e mirici ab af, toj wɛl k'ɔtum awlm ɛl.

¹³Agŋ amua fɛŋ ɔny ɔmn Nyam ɛm toj uw. -L'ɔtum -n'ɛŋnm ów a eke Nyam ɛwar ɛl ow e low ɛw es a, gbəkɔ -l'ɛkn wɛl akpoj ɛm toj ow inŋ ɛl

[†] 10.37-38 Abakuk 2.3-4, Septant ɛm ec'odad eke wɛl oc. [†] 11.4 ɛkn Nuŋ ɔb 4.3-10.

[†] 11.5 ɛkn Nuŋ ɔb 5.18-24. Akɔr 24 a, el Septant ɛm ec'odad eke wɛl oc.

sos em eke -l'ėkan wəl a. Ǝtŋ -l'ėgŋ -l'eb tasi eke -l'el etu agŋ, usu im esəl wus af aŋa.† 14Low Ǝgŋ eb na em, -n'am yegm kpata eke -n'am ɔl eb ir usu tasi ab es. 15-Li tutrm Ǝl ec'eb a eke -l'igŋŋ -l'elul es a e low. Bləl -li tutar ow e low ana, ke -l'ɔtu eke -li k'ewl meny n'im em. 16Nawre em a, usu sɔbɔ tasi a -n'am ɔl es, afr ec'usu a ek'anŋ a. Na sosiem, Nyam Ǝs ɔnym eke wəl k'esŋ'n Ǝl e Nyam. Tasi em a, li kok eb nyam l'ew wəl es.

17-18ɔmn em, Abraham oc Isak eke ki kokr egb waw ɔŋ Nyam, legŋ a eke Nyam erur eke k'ekn in ec'ɔmn a. Ow ikŋ anym dad'r ninɛ: *Isak em anake b'ow Ǝŋŋ alaw eke b'ow elu ŋ e nin a ɔkm a.*† Ǝtŋ eke Nyam Ǝwar ir low na Ǝw es a yeji, Abraham Ǝgŋ eb eke k'oc in ec'iy ekpɔbi a kokr egb waw ɔŋ Nyam. 19Tasi em a, li tutr l'uw any eke Nyam ɔny abusu eke k'igbm Ǝgŋ luw em; na sosiem, Nyam ɔwr jim ɔŋ'n, Ǝtŋ ow anŋ Ǝsə luw em cə ow'n igb af.

20ɔmn em, Isak Ǝdŋ Jakɔb lele Esayu ab ɔwrɔ, ów eke anŋ anym b'ow ow a eci.

21ɔmn em, Jakɔb in e luw e wanci af, Ǝdŋ Josef ec'ey yony a ɔwrɔ. Ǝtŋ l'ucu in e kpama a n'ony es, l'ok ɔwrɔkp wus l'igŋ Nyam nuŋ.

22ɔmn em, Josef in e sel ec'uwr em, Ǝwar eke Israel ec'ey b'ow ok ɔkm Ejipt, Ǝtŋ li dad wəl low yec'eke wəl ki kok in eci ew ab ab a.

23ɔmn em, Mois Ǝs lele lis ab, oc Ǝl ec'iy a eke -l'ewr ke akpl nɔnɔ a, ləl es toŋ ow ij awl nyahan. Erŋŋ ɔnym Ǝl eke -li k'ɔb eb ebu ec'ol a ek'ew ab es.

24Sica eke Mois agb a, ɔmn em anake l'erurm eke wəl k'oc'r Ǝsə **Faraɔn** jɔw ec'iy af a. 25L'ɔtu cə eke li k'ij sikpl e sos em iŋŋ ec'eb a Ǝgŋ bɛb, kɔ l'ėgŋ l'eb eke li k'ij gbre Nyam ec'agŋ ab ab. 26Mois uw any eke Ejipt ec'ob ɔny a agb nɔnɔ. Gbɛkɔ, Ǝgŋ eb wəl ifn'ŋ Ǝsə lele eke wəl b'ow ifn **Mesi** ab af a, Ǝl low eke agb nɔnɔ ligbel akm Ejipt ec'ob ɔny a. Tasi em a, legŋ anym em eci ob ap tasi a eke li k'ɛŋŋ a, n'am lɛr.

27ɔmn em, Mois ŋgboŋ Ejipt eb em, Ǝtŋ l'urum Ejipt ec'eb ebu a ec'erm bebl a. N'inym es kikri Ǝsə Ǝgŋ ek'am Ǝkn Nyam a eke wəl Ǝknm ab af.

28In ec'ɔmn ab em, n'ɔŋ wəl kok **Pak** ec'es gbɛgbl a, Ǝtŋ n'ɔŋ wəl ibi mɛcɛb eb ow eci mebl a udu masany. Ow ɔŋ Ǝtŋ **afr** erm Ǝs a ek'ow eke k'ibi agŋ a, itŋŋm Israel eyŋ ec'ey Ǝgŋ krekre a abu.† 29ɔmn em, Israel eyŋ ubr okij ebl a Ǝsə wus wɛwɛ cə ow'n Ǝl af. Ǝtŋ eke Ejipt eyŋ a wewrm Ǝl ów eke Ǝl yeji k'ubr a, mij a Ǝman Ǝl.

30ɔmn ab em cə, eke -l'iwar Jeriko eb a -l'elulil em sakp lɔbŋ a, Ǝb a e mebn em lakp a Ǝr ok. 31ɔmn em, Rahab Ǝgŋ ot yɔw a uwm Nyam ec'efnu ab ab, aŋke l'eb agŋ a eke wəl erm im es ləl em eke k'uw eb ab any a.†

32Ǝmeny bla lowi m'ɔtu eke mi ki dad ee? Abusu k'ow Ǝrum im es eke mi k'awl kpe kpe kpe Jedeɔn, Barak, Samsɔn, Jefite, David, Samiel lele

† 11.13 Ǝkn Nuŋ ɔb 23.4. † 11.18 Nuŋ ɔb 21.12; Nuŋ ɔb 22.1-14. † 11.28 ɔkm Ok 12.12-13. † 11.31 Ǝkn Joswe 6.12-21.

kokoba ɔb esel ab ab ec'eghni nyam nyam ec'a. ³³Agñ amua ɔny ɔmn Nyam em etñ ow em, ɔɔɔ ogñ ar eb seb anñ el ec'es ew em. Bɛb kok yec'eke el nyim nyim a etñ -n'ɛñn yec'a eke Nyam ewar el ew es a, -li b'abl sikukuma nɛny es. ³⁴-Li rirmn sal gbagba es, etñ lab ler em ɔtum ibim el. -L'ok ɔl kɔ -n'ɛñn lɛc. Ar ogñ e lɛgñ em a, -l'elu el e gbawru ij a ɔkm, -l'itr áru ejec'a imn jam eci. ³⁵Ɔyɔw ɔny ɔmn Nyam em. Ow ɔñ -n'ɛñn el ec'agñ a ek'uw a, anke agñ amua igb luw em.

Wel ɔnyñ agñ ejeci bɛb milɔlu el ec'ɔmn a sɔsiɛm kɔ -l'ɛgñm eke wel k'elu el es. Tasi em a, -l'erur eke -li k'uw, ke -n'anñ luw ab em, -l'igb -l'ey sel ɛñn tasi ab em. ³⁶Agñ likpr ɛgñ wewr lele ñgbre em ec'ɔr a eb. Wel awñ bɛb ñgbraka em etñ wel ɔny ok el sobel em. ³⁷Bɛb ec'a, wel ibi el mebn em, oglog wel ubr el em ekpr yony suku em, oglog wel ibi el lab ler em. Bɛb b'anñ anja ewl im ok yogñ a, sus mob eke wel gigñ mɛceb lel em oglog sican lel em, -n'ɔnym ob kaka; wel ijr el gbre ɔɔɔ etñ wel kok el ów ɛññ ɔɔɔ. ³⁸Wus ec'agñ akplm eke agñ kpasu na k'ir el em. -Li b'anñ anja -l'ewl -n'im -l'ok yogñ a, loj em, mafeny em, mób lokm lele wus ɔmu em ab.

³⁹Agñ amua fɛñ ɔny ɔmn Nyam em; ow sɔsiɛm anake ow ij el e nuñ af e danñu nimamn a. Gbɛkɔ, low a eke ow ewar el ow e low ew es a -n'ɛñnm, ⁴⁰anke ow bɛbm low ɔɔɔ mamn nyam eke agb ɔɔɔ ɛy fɛñ ec'a ew es. Etñ ow erurm eke -li k'im toñ -l'ok el ec'ɔmn a e nuñ eke si k'anm em.

Sos k'ɔw ɔny es gbre ij owi fɛñ em

12 ¹Agñ amua na fɛñ eke m'am dad el e low a am elu el ec'ɔmn e danñu ij ɔkm yɛgm ɛy. Ow anñ ɛsɛ dedeku ligbel nyam eke ow iwr elul ɛy em ɔɔ af. Ow sɔsiɛm a, ɛy yeji s'ígn low fɛñ eke am ɛdññ ɛy eci anym imn a s'elu es, s'ígn sikpl a eke wiwrm ɛy ab a s'ɔwl. S'úrur es erm susu em es uru a ek'anñ ɛy anym a. ²Segñ fɛñ si léer Jesu. In anake li b'ɔñ ɛgñ ɔny ɔmn a, etñ li b'ɔñ ɔmn a iy nɛny ign nuñ. L'ɛgñ olikn af e luw a l'eb l'uw etñ li lerm ɛs a ek'anñ luw nɛnɛ em a, anke n'am ler sos em inñ a eke wel bɛbm ew'r es a; etñ sica li sig es Nyam e lidr abu af yogñ.

³ɛɛ, tɔtar Jesu ec'elɛl a eke ɛgñ sikpl esɛl e sifn a ek'ɔny in e lís a e low eb a. Ow b'ow ɔñ abñ em a sos k'ow ɔwm ɔny es etñ sos k'ow aam ɔny. ⁴Tasi em a, ɔny lele sikpl ab eci itarir ab em, k'iimn toñ k'okmn luw em! ⁵Kɔ ów ɔm e sodad a eke Nyam dad ɔny ɛsɛ in ec'ey af a, es jijal ee? Kin odad a:

Em Jim, eke ɛs Kɔtɔkɔ b'ɛnym'ñ abr,
k'òc ow e low a k'èw ow ɔnyñ!
Sos k'ɔw'ñ es eke li b'ɛnym'ñ abr!

⁶Tasi em a, ɛs Kɔtɔkɔ, ɛgñ eke li b'erur a li b'ɛnym abr,
etñ li b'ɛnym agñ a fɛñ eke li b'oc ɛsɛ in ec'ey af a abr.†

† 12.6 Nyandre 3.11-12, Septant em ec'odad eke wel oc.

7Eke am ijr gbre, ke ɔny e low yegm eci, aŋke Nyam b'ot ɔny eɛe in ec'ey af. Bogn ec'iy anake eɛ ényam abr ab ee? 8Eke Nyam ényam ɔny abr eɛe in ec'ey a pupukpaŋ af, ke ow anŋ eɛe ow'n elm ɔny Eɛ etŋ ɔny elmn ow ec'ey lokm af. 9Wus af aŋa s'ɔny ey eɛel, -li b'enyam ey abr etŋ eɛen yeji si b'elum el. Sica ayaf si k'ɔtum s'eluam Nyam ey Eɛ ek'anŋ afr a nana,[†] bake s'ɔtu s'etŋ sel ee? 10Nawre, ey eɛel a eci abr enym a el seŋŋ tel eci el ec'eel eke -li b'ekan ów ab em. Kɔ Nyam ec'a, ey e low nimamn eci li b'enyam ey abr, n'ɔŋ ey s'el lala s'anŋ eɛe in af. 11Eke wɛl b'ɔb nuŋ am enym ey abr a, ow íŋnm ey sos em, sos nana ow b'owr ey es. Gbɛkɔ ow b'im lɛŋŋ anym em a, agŋ a eke wɛl enym abr eɛen a, b'anŋ erm es ey em etŋ b'ir eb nyim nyim.

12Ow sosiem a, sabu k'ám ɔny, etŋ ɔny ec'akr a yeji k'úfŋ ɔny; kɔ àtar sos es nana, ke íman anym eci eɛ. 13Etŋ emeny, kòkr ejagb a eke b'ow ebar a inym nyim nyim, yec'etŋ ke lakr ɔbr feŋ k'úŋm, kɔ ke nana l'éwl n'inym.

Èel eɛe

14Ǿl agŋ feŋ ab ec'erm es ey em ec'eb ir es, ke íir eb nyim nyim eke b'akpl Nyam sos em. Eŋŋ feŋ eke k'ow kokm eɛen a k'ow eknm Eɛ Kɔɔkɔ. 15Èwr erm ke eŋŋ kaka k'íŋŋm bíbm eke Nyam b'ɔŋ'n a. ɔny em a, eŋŋ kaka k'éw low es lokm k'eli eɛe líkŋ lolo af ki ŋuŋŋ agŋ kɔkɔ in e lol ab ab. 16Ke ebirir marem marem owi k'ánm ɔny ec'araŋŋ! K'ifan Nyam ec'ów a eɛe eel eke Esayu kok ab af. In eke ob ij lɔfu nyam sosiem, l'ɔl in e sigbel a l'ij a![†] 17Ǿkan eke ow b'ibn a, l'erur eke li k'etŋ es ec'owrɔ a, kɔ ow itr ɔw'l. Li kok ɔɔŋŋ, l'íkŋ ɔŋŋ eke es k'itŋŋ ebr, kɔ l'ɔtum n'ɔkɔ ow ow itŋŋm ebr.

18ɔny, lɛŋŋ na em a, owr titmn Nyam, gbekɔ ow anm eɛe ɔny lagŋel e low any af a eke ekn lɛŋŋ sig em ab af. Eke -li titmn Sinayi lafeny a, yogŋ -l'ekn al ligbel a, ncebn ibr a, nyamgbrany a, 19-l'iri krɔkr nyam ikŋ etŋ lebl nyam yeji ikŋ. Eke Israel eyŋ iri lebl na a, -ni ŋkŋŋ Nyam eke ow kí dadm el odad ow obi ij. 20Nawre, Nyam eɛŋŋ eke wɛl k'itŋŋm lafeny a abu, etŋ eke eŋŋ nyam itŋŋ abu a, ke wɛl ɔr'r mebn em ibi'r, eke ow el ndey kprɔɔ itŋŋ abu yeji, wɛl kók'r low nyam coco a.

21Low a ɔny erŋŋ toŋ Moïis in obi yeji dad nine: «*erŋŋ ɔny'm toŋ sos am ufŋ'm.*»[†]

22Gbekɔ ɔny ec'a ow elm eɛen, ɔny imm titmn Siɔn e lafeny a,[†] Nyam ek'anŋ owr ec'eb a, Jerusalem a ek'el afr eci ke yogŋ **afr** erm eɛel bubute aam kok es gbegbl a. 23ɔny, imm titmn Nyam ec'ey krekre a eke as luku,[†]

[†] 12.9 ey Eɛ ek'anŋ afr: Grɛk em ec'eel eke wɛl b'iri a el: *abŋ eci el es.* [†] 12.16 Nuŋ Ǿb 25.29-34. [†] 12.20-21 Ǿkm Ok 19.12-13; Ol Ǿkn 9.19. [†] 12.22 Siɔn: Jerusalem e nin ejeci nyam ana. [†] 12.23 Ǿkm Ok 4.22 em a, yogŋ ey *krekre* a el Israel nimum a. Gbɛkɔ aŋa Ebre e lèl na em, ow el Krist eci jam us eɛel a feŋ, eŋŋ lele ɔyɔw ab eke ir eb Nyam ab a.

ke el agɲ a eke wɛl nɔn ɛl ec'en afr a. Owr Nyam eke bi jej wus nimum e low ok a ec'any af. Imn titmn agɲ nyim nyim a ek'iy neny igɲ nuɲ a.
 24 Ɔny, imn titmn Jesu eke ok in e mebl ab es ɛy e sayl ec'a. Nyam ɛcr in ɛm ɔɲ ɛy **sinm** owr nyam, ɛtɲ Jesu e mebl a ɔny mbas nɔnɔ akm Abel ec'a.†

25 Sica èwr erm, ke írír Nyam eke am dad odad a e low! Eke wus af aɲa Mois ɛwar Israel eyɲ, ke -l'ɛgɲm -l'irim a, -n'ɛɲɲ ow e gbre ek'anɲ ɛm a. Ɔy ec'a, afr ɛtɲ Nyam anɲ am dad ɛy odad. Eke s'am dad s'ɛsɛ ɛy e low anm ɛm, s'úw any tasi eke li b'ow li kok ɛy ow e low! 26 Lɛgɲ sig ɛm a, Nyam e lebl a ɔɲ wus ufɲ. Yefɛnyna ɛm ec'a, kin yec'eke n'am dad l'ɛw es eke li b'ow li kok: *Ɛmeny lɛgɲ ɛjeci, mi b'ow m'ɔɲ wus ufɲ, ɛtɲ ow k'ow elm wus ɛɛ, kɔ afr yeji.*† 27 Odad na eke el: *ɛmeny lɛgɲ ɛjec'a*, kin ow e nyandɛ: mob a eke wɛl kok ke ɔtu eke k'uy a, b'ow irm. Ɔtɲ ow b'ow ɔɲ ɛl a ɛɛ eke k'ɔtum uɲm a abusu anɲ sɛgɲ fɛɲ.

28 Sica ɛy, s'am ɛɲɲ gbɛɲgɲbi usu a eke k'ɔtum ufɲm a. Ow sosiɛm s'óɲ Nyam bia, ke si kók in owi sɛwl a eke li b'erur ab ɛm, es is ɛm lele ɛlum ɛm ab. 29 Tasi ɛm a, ɛy e Nyam a el al eke bi ɲuɲ ob.†

Elɛl eke ɛgɲ e low k'akpal Nyam sos ɛm; es abal ɛl ɛm ec'ów ɔm

13 1 Sica ow akpl eke abu k'anɲ ɔny ɛm ám eruririr ɛsɛ Krist ɛm ec'agɲ lisijimɛl af. 2 K'ijal etu eb e low es, aɲke agɲ bɛb eb etu toɲ batɲ eb **afr** erm ɛsɛl any uwm ɛm. 3 Ɔkan ɔny lisijimɛl ek'anɲ sobel ɛm a e low,† ɛsɛ sobel ɛm ɛɛ ɔny yeji ɔny anɲɲ wɛl ab af. Ɔkan ɛl a eke wɛl am ɔnyɲ milɔlu a e low, ɛsɛ ɔny ɛɛ anake wɛ'n am ɔnyɲ ɔny milɔlu ab af.

4 Ke agɲ a fɛɲ ɔny mebi ec'ɛlum. Ke igɲ lel ɲow ab ec'ɛs ɛru usu a nfaci ij owi k'éym.† Nyam b'ow jej agɲ a eke b'ɛbirir mareɲ mareɲ a lele agɲ a eke ɛbirir ke b'ij nfaci ab ab e low ok.

5 K'òcr os owi k'ucur any, sos ɛm iɲɲ ɔny yec'a ɛɛ ek'ɔnyɲ a eci. Tasi ɛm a, Nyam in obi li dad nine:

Mi k'ow mi walm m'ɛlum'ɲ es lɛgɲ kaka,
 mi k'ow m'igɲm m'ɛlum'ɲ es lɛgɲ kaka.†

6 Ow ɔɲ s'ɔtu eke si ki dad ɔmn ɛm tasi s'ɛsɛ:

Ɛs Kɔtɔkɔ el ɛm ec'abu ɛlum ɛs,
 mi k'úrurum ɛrɲɲ kaka,
 ɛgɲ kaka k'ɔtum kokm im low ɲuɲ.†

7 Ɔkan ɔny ec'anym ɛm ec'idr ɛsɛl a eke ɔb ɔny Nyam ec'odad a e kokoba a. Ɛkan elɛl a eke -l'iir eb toɲ ke -l'uwr a, ke ébr ɛl ec'ɔmn a e lakr

† 12.24 *Abel*: el Adam lel Ɛv ab ec'iy. Lisijim likpekɲ Kayɛn ibi'r. Nuɲ Ɖb 4.8. † 12.26 Aje 2.6, Septant ɛm ec'odad eke wɛl oc. † 12.29 Ɛkn Ol Ɖkn 4.24. † 13.3 *ɔny lisijimɛl ek'anɲ sobel ɛm*: ɛkn Ebre 10.32-34. † 13.4 Grek ɛm a odad a el: *ke igɲ lel ɲow ab ec'ob erur ob ab af sikpl owi k'ánm*. † 13.5 Ol Ɖkn 31.6,8; Joswe 1.5. † 13.6 Selu 118.6, Septant ɛm ec'odad eke wɛl oc.

a. ⁸Ow akpl e k'uw r any eke Jesu Krist ítnm: legñ ek'ec ab em, yefeny na lele segñ feñ ab, in ec'el el a ce li b'ann.

⁹Ki yebr low yegm mramra k'irmn ony. Sol ek'el ob ij ec'a éelm agñ a eke b'elum a low legñ kaka. Eke ow el bibm e si b'eyñ Nyam em a b'on ey s'ij lec, ke yec'anake akpl a.

¹⁰Ey, s'on y egb waw usu,† etñ **egb** waw esel a onym abusu eke k'ij ob eke b'ann egb waw usu yogñ ow a. Tasi em a, el, Nyamel gbél ab em -li bi kok juma. ¹¹Yogñ, Jwifel ec'egb waw es ligbel a b'oc mindey a e mebl a im ey **usu** lala tasi a sikpl es ony oc eci, etñ wel b'ot mindey a ok ckm im gbenj ofñ.† ¹²Na sosisem anake Jesu yeji uwm Jerusalem,† ke n'im l'uw eb a e saw a, yec'etñ ke in e mebl ab em, li y'oyog agñ e sikpl ab es a. ¹³Ow sosisem a, s'ókr ckm s'imn s'eyan in gbenj yogñ,† s'égnñ wel ijr ey gbre nenyembri nyam a ese in ec'ab af. ¹⁴Wus af aña, s'ir eb nyam eke k'ow anm segñ feñ ab em, gbekc ey, eb a eke b'ow anñ legñ anym em a s'am ol es.† ¹⁵Eke ow el eben a, ow akpl eke legñni nyam nyam feñ, si k'ecr Jesu em s'on ey e kóklm feñ uyu im Nyam ec'any af. Na anake el ey ec'egb eke s'am waw a. Ee, ke ey e neny em e bia feñ eke b'ow anñ ey ckm a, on in e nin a agb. ¹⁶Gbekc k'ijal es eke ki kokr low mamn ke cécr yec'a eke ony a, anke amua anake el segb waw eke b'akpl Nyam sos em a.

¹⁷Elumn ony ec'idr esel a ke ísr es el ec'any af. -N'am ew ony nyamn af anke ow it eke -li k'awl ony ec'ow -l'ok Nyam. Ow sosisem a, eke b'elumn el, -li b'ow -li kok el e juma a sos em iñ em. Eke ow elm eben, -li b'ow -li kok juma a abr eny em etñ k'ow eyñmn low kaka.

¹⁸Ñonñan Nyam onñ ey. Ey s'uw any tasi eke si k'eknm low eke k'on s'okr ey sosi ów af. Tasi em a, segñ feñ si b'ol low senyn senyn e kok es. ¹⁹M'am ibrm ony atrm em, ñonñan eke mi k'ewl fafa m'ow ony ec'arañ.

Nyam ñonñan lele esñ es abal el ab

²⁰Nyam anake b'on ey erm es ey a. L'igbm ey Es Kótókó Jesu ek'el meceb c'u es ligbel a luw em. Etñ in e mebl a ec'egb waw a on ey **sinm** nyam ek'onym uwr. ²¹Ke Nyam na segñ feñ onñ ony ctur kokr low mamn, kókr yec'a eke li b'erur a! Ke l'écr Jesu Krist em li kok ey em, low yec'eke b'aw'r a! In ec'el anygbel segñ feñ! Amen!

²²Agñ lisijimel, m'am dad ony eke k'irir erm ew em, sos es atr e sodad amua. Tasi em a, lel a eke mi non a ofum non. ²³Sica kin amani nyam:

† 13.10 Aña, afr ec'egb waw usu lala tasi a e low, yogñ a eke Krist ey a; èkn Ebre

9.11-14; 23-26; 10.19-21. † 13.11 Bèbm Ob Ap 16.27; Awl 19.3. † 13.12 Jan 19.17-20.

† 13.13 gbenj yogñ: Jwifel amua eke wel non lel na am awñ a ec'a, Jesu e jam us a ibrm eke wel k'ign eb ir sig a elu es ke wel ékn Krist ab ec'eb ir owr a. † 13.14 Èkn Ebre 11.13-16.

ey lisijim Timote anɔ sobel em ey ɔkm. Eke l'ow fafa, in yɔny si b'ow s'ow s'ekn ɔny.

²⁴Èsɔnin ɔny ec'idr esel a fɛɔ lele Nyam ec'agɔ lala ab ab. Itali ec'agɔ a ek'anɔ aɔa a yeji am esɔn ɔny. ²⁵Ke Nyam éɔɔ ɔny fɛɔ ɔwɔ!